

РЕАКЦІЯ ЦИКЛОПРИЄДНАННЯ ЗА УЧАСТЮ 3-(5-АРИЛ-2-ФУРИЛ)-2-МЕТИЛПРОПЕНАЛІВ

*Sitar A. A.*¹, Матійчук В. В.¹, Кінжибало В.², Горак Ю. І.¹, Обушак М. Д.¹

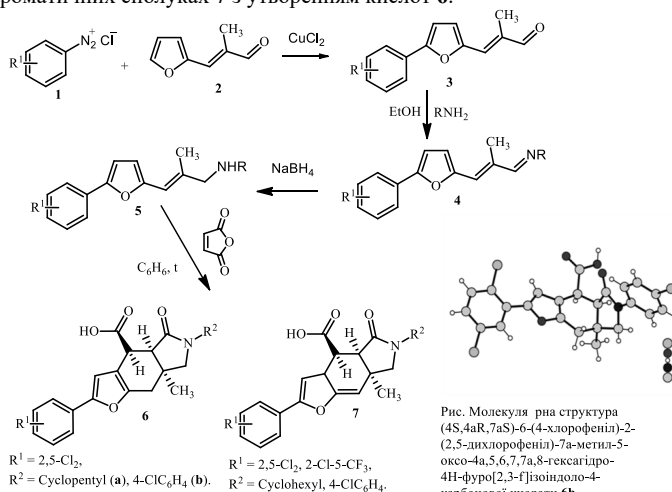
¹Львівський національний університет імені Івана Франка, кафедра органічної хімії,
вул. Кирила і Мефодія, 6, Львів, Україна

²Інститут низьких температур і структурних досліджень,
ПАН, вул. Окулярна, 2, 50-422 Вроцлав, Польща
andrii.sitar@lnu.edu.ua

Відомо, що реакція Дільса-Альдера є одним з найбільш важливих методів конструювання шестичленних циклів. Синтетичні можливості реакцій циклоприєднання постійно розширюються завдяки великому різноманіттю нових дієнів та дієнофілів. Крім того дієновий синтез широко використовується як у синтетичній органічній хімії, так і у промислового виробництві фармацевтичних препаратів, барвників, інсектицидів тощо.

З іншого боку, функціоналізовані похідні фурану, зокрема альдегіди 5-арилфуранового ряду є доволі популярними реагентами в органічному синтезі, зокрема для створення комбінаторних бібліотек і скринінгу на біологічну активність. Ми розробили метод синтезу 3-(5-арил-2-фурил)-2-метилпропеналів **3**, застосовуючи реакцію Меєрвейна та вивчили їх поведінку у ролі дієнів у тандемних перетвореннях, що включають [4+2]-циклоприєднання. Вони добре реагують з ароматичними амінами, утворюючи основи Шиффа **3**, при відновленні яких борогідридом натрію в абсолютному етанолі одержано аміни **5** – вихідні реагенти для реакцій [4+2]-циклоприєднання.

Досліджуючи взаємодію амінів **5** з малеїновим ангідридом ми з'ясували, що внаслідок циклоприєднання за участю екзоциклічного та фуранового подвійних зв'язків утворюються як первинні адукти **7**, так і ароматизовані ізоіндоли **6**. Варто зазначити, що проведення такої взаємодії у більш висококиплячих розчинниках (толуол) сприятиме Н-зсуву у неароматичних сполуках **7** з утворенням кислот **6**.

Робота підтримана Міністерством освіти і науки України та фондом Simons Foundation.